

Οι φωτιές της Φλώρινας και οι Κλαδαριές της Σιάτιστας

[/ Επικαιρότητα](#)

Το πιο γνωστό απ' όλα τα χριστουγεννιάτικα έθιμα της Δυτικής Μακεδονίας, η μεγαλύτερη γιορτή που συγκεντρώνει το ενδιαφέρον των επισκεπτών απ' όλη την Ελλάδα, είναι οι Φωτιές της Φλώρινας. Είναι το χειμερινό σήμα κατατεθέν της πόλης. Χριστούγεννα στη Φλώρινα με το θερμόμετρο πάντα κάτω από το μηδέν και τις περισσότερες φορές η πόλη χιονισμένη και παγωμένη.

Στις 23 Δεκεμβρίου τα μεσάνυχτα ανάβουν φωτιές σε όλες τις γειτονιές της πόλης, αλλά η μεγαλύτερη είναι αυτή που βρίσκεται στην πλατεία Ηρώων, δίπλα από τον Σακουλέβα, το ποτάμι που διασχίζει την πόλη. Τα νερά του εκείνο το βράδυ γίνονται κόκκινα από τις τριάντα και πλέον φωτιές και κάποιες ανάβουν κατά μήκος του ποταμού.

Τα μεσάνυχτα 23 προς 24 Δεκέμβρη κάθε γειτονιά ανάβει μία μεγάλη φωτιά και οι άνθρωποι της γειτονιάς, κυρίως τα παιδιά, αναλαμβάνουν να τροφοδοτούν τη φωτιά με κέδρα και άλλα ξύλα που έχουν φροντίσει να προμηθευτούν και να συλλέξουν τις προηγούμενες ημέρες.

Παλιότερα που οι άνθρωποι δεν διέθεταν τα τεχνικά μέσα, η προετοιμασία κρατούσε μήνες. Ο τοπικός λαογράφος Δημήτρης Μεκάσης θυμάται ότι «κυρίως

τα μικρά παιδιά και οι έφηβοι ανέβαιναν στο βουνό έφταναν μέχρι το χωριό Σκοπιά για να βρουν τα καλά κέδρα, τα έκοβαν με τα κλαδευτήρια τους και αφού τα έδεναν με σχοινιά τα έσερναν μέχρι τη γειτονιά τους. Η φωτιά έκαιγε όλη τη νύκτα και με το πρώτο φως της ημέρας, οι μάνες έβγαιναν με το φτυάρι για να πάρουν ζεστή στάχτη για να ανάψουν την σόμπα, ήταν το γούρι της χρονιάς».

Σήμερα μπορεί να μην γίνονται ακριβώς έτσι τα πράγματα, αλλά οι φωτιές έχουν κρατήσει τον μυσταγωγικό χαρακτήρα του παρελθόντος, ενώ έχουν προστεθεί οι μπάντες με τα χάλκινα, που τις συναντά κανείς σε κάθε γειτονιά να παίζουν σκοπούς της περιοχής με το τοπικό ξινόμαυρο και το τσίπουρο να ρέει άφθονο.

Στην κεντρική πλατεία ο δήμος έχει φροντίσει να προσφέρονται δωρεάν εδέσματα φαγητό και κρασί σε όλους τους επισκέπτες.

Κλαδαριές της Σιάτιστας

Στη Μεταβυζαντινή Σιάτιστα με τα σπουδαία αρχοντικά και την αρχιτεκτονική κληρονομιά, οι άνθρωποι διασώζουν τις παραδόσεις και τα έθιμα. Στις 23 Δεκεμβρίου ανάβουν οι λεγόμενες «κλαδαριές» όπου το μεσημέρι τα παιδιά κάθε γειτονιάς συγκεντρώνουν το «Λόζιο» στις πλατείες της πόλης αλλά και σε κάθε γειτονιά. Ο «Λόζιος» είναι ξερόχορτα, άχυρα και μικρά ξύλα, που μαζεύουν από τα χωράφια και τα στοιβάζουν στα σημεία που θα ανάψουν οι κλαδαριές. Στη μέση της πλατείας ανοίγεται λάκκος, όπου βάζουν όρθιο ένα χοντρό ξύλο, το “ βεργί” για να συγκρατεί τα ξερά χόρτα γύρω του.

Πενήντα κλαδαριές ανάβουν σε όλες τις γειτονιές και τις πλατείες της πόλης. Το άναμμα της πρώτης κλαδαριάς γίνεται αργά το απόγευμα από τον δήμαρχο της πόλης, ενώ οι τοπικές μπάντες με τα χάλκινα να παίζουν τα «κόλιαντα». Οι πιο τολμηροί χορεύουν παραδοσιακούς σκοπούς γύρω από την κλαδαριά και το γλέντι διαρκεί έως τις πρώτες πρωινές ώρες με τους επισκέπτες και τους ντόπιους να επισκέπτονται όλες τις φωτιές της πόλης, με τα κεράσματα στις γειτονιές από τα εδέσματα που έχουν ετοιμάσει οι νοικοκυρές να κυριαρχούν. Οι παλιότεροι αλλά και οι νεότεροι της κάθε κλαδαριάς χτυπούν «τα κυπροκούδουνα, τα τζιουκάγια και τις γκαβανούζες» μοιράζοντας ευχές στους φίλους τους και τους επισκέπτες.

Κι εδώ η παράδοση αναφέρει ότι οι κλαδαριές είναι σε ανάμνηση της φωτιάς που άναψαν οι βοσκοί στη φάτνη του θείου βρέφους.

Μόλις σβήσουν οι κλαδαριές, τα παιδιά οργανώνουν παρέες και περιδιαβαίνουν τα σπίτια συγγενών και φίλων λέγοντας τα κόλιαντα.

Κι όπως αναφέρει ο λαογράφος Γεώργιος Μπόντας, εάν πέσουν σε τσιγκούνη

νοικοκύρη του λένε το κατάλληλο περιπαιχτικό τραγούδι:

«Αφέντη μου στην κάπα σου ινιά χιλιάδες ψείρες

άλλις γιννούν κι άλλις κλουσούν κι άλλις αυγουμαζώνουν

κι άλλις τουν Θεό παρακαλούν να μην τις ζιουματίσουν»

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ